Do druku nr 2800

Warszawa, 17 października 2014 r.

[redacted]

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1520.2013 /18/dl, bc

dot.: NDR-015-8-2014 z 13.10.2014 r.

Pani
Maria Małgorzata Janyska
Przewodnicząca Komisji Nadzwyczajnej
ds. związanych z ograniczaniem biurokracji
Sejm RP

Opinia
o zgodności z prawem Unii Europejskiej *projektu ustawy o ułatwieniu wykonywania działalności gospodarczej oraz wniosków mniejszości ujętych w sprawozdaniu Komisji Nadzwyczajnej do spraw związanych z ograniczaniem biurokracji* (druk nr 2800), wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w związku z przedłożonym sprawozdaniem Komisji pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

W art. 14 pkt 2 projektu ustawy ujętego w sprawozdaniu Komisji, zrezygnowano z zawartego w przedłożeniu rządowym art. 16 ust. 3 *ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym* w brzmieniu: *„[n]ieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych nie powoduje nieważności certyfikatu”*. Jednocześnie projekt przewiduje uchylenie 16 ust. 2 ustawy o podpisie elektronicznym stanowiącego w obecnie obowiązującym brzmieniu, że *„[n]ieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych nie powoduje nieważności certyfikatu, jeżeli przy jego wydaniu zostały spełnione wymogi określone w art. 14 ust. 2 i 5 oraz uzyskano zgodę, o której mowa w art. 14 ust. 7”*.
Konsekwencją powyższej zmiany jest rezygnacja z wyrażenia *expressis verbis* zasady, zgodnie z którą nieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych nie skutkuje nieważnością certyfikatu. Taki zabieg legislacyjny może wzbudzać wątpliwości co do zamiaru ustawodawcy odnośnie do uregulowania wpływu nieważności umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych na ważność certyfikatu i prowadzić do interpretacji, zgodnie z którą nieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych spowoduje nieważność certyfikatu.
Taka interpretacja ustawy, zgodnie z którą nieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych skutkuje nieważnością certyfikatu może być niezgodna z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/93/WE z dnia 13 grudnia 1999 r. w sprawie

wspólnotowych ram w zakresie podpisów elektronicznych. Może ona bowiem prowadzić w pewnych przypadkach do nieuznania podpisu opartego na danym certyfikacie, wbrew art. 5 i 7 tej dyrektywy.

Zgodnie z art. 1 dyrektywy 1999/93/WE jej celem jest ułatwienie stosowania podpisów elektronicznych oraz przyczynienie się do ich uznania prawnego. Artykuł 5 ust. 1 tej dyrektywy wymaga zapewnienia przez państwa członkowskie, że zaawansowane podpisy elektroniczne oparte o kwalifikowany certyfikat i złożone za pomocą bezpiecznego urządzenia służącego do składania podpisu spełniają wymogi prawne podpisu w odniesieniu do danych w formie elektronicznej w ten sam sposób, co podpis odręczny w odniesieniu do danych znajdujących się na papierze oraz są dopuszczalne jako dowód w postępowaniu sądowym, niezależnie od tego, w jakim państwie członkowskim ma siedzibę podmiot certyfikujący. Ponadto, zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy 1999/93/WE, państwa członkowskie zapewniają, że certyfikaty wystawiane powszechnie przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne z siedzibą w państwie trzecim jako certyfikaty kwalifikowane, przy spełnieniu warunków określonych w tym przepisie, są równoważne prawnie certyfikatom wystawianym przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne mający siedzibę na terenie UE.

Brak pewności co do ważności danego certyfikatu z uwagi na brak zachowania formy pisemnej umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych godzi w zasadę uznawania, w zakresie określonym w dyrektywie, podpisów opartych o kwalifikowany certyfikat. Należy zwrócić w tym kontekście uwagę, że ustawa nie przewiduje trybu ustalania ewentualnej nieważności certyfikatu ze względu na nieważność umowy o świadczenie usług. Tryb przewidziany w art. 21 *ustawy o podpisie elektronicznym* odnosi się do zamkniętego katalogu przesłanek stwierdzania nieważności, wśród których nie ma nieważności umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych.

Na marginesie, moim zdaniem przemawia to za przyjęciem interpretacji, że nieważność umowy o świadczenie usług certyfikacyjnych nie powoduje nieważności certyfikatu. Jednocześnie jednak ze względu na ryzyko odmiennej interpretacji przepisów, zwracam uwagę na powyższe.

Projekt ustawy ujęty w sprawozdaniu Komisji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej z zastrzeżeniem uwagi zawartej w niniejszej opinii. Wnioski mniejszości ujęte w sprawozdaniu Komisji nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
PODSEKRETARZ STANU

Tomasz Orłowski

Do wiadomości:
Pan Janusz Piechociński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki